

గేయాలు

పాఠానిక, జానపద, సామాజిక

పాఠ పాటలు

సదాశివ సమారంభం

గురు దక్షిణామూర్తి

గురు వేదవ్యాస మహర్షి

గురు కుక మహర్షి

గురు నాటర మహర్షి

గురు వాల్మీకి మహర్షి

గురు శిక్షప్తి

శంకరాచార్య మధ్యమాం

గురు దత్తాత్రేయ

గురు బాలాఠి

గురు గోరమ బుద్ధ

గురు ఆదిశంకరాచార్య

గురు రామానుజాచార్యులు

గురు జ్ఞానేశ్వర్

గురు రవిదాస్

గురు కబీర్ దాస్

గురు చైతన్య మహా ప్రభువు

గురు నానక్

గురు రాఘవేంద్ర స్వామి

గురు వీరబ్రహ్మేంద్ర స్వామి

యోగి వేమన

అస్మదాచార్య పర్యంతం

గురు శ్రీరామ్ స్వామి

గురు లాహిరి మహాశయి

గురు రామకృష్ణ పరమహంస, అమ్మ శారదాదేవి

గురు వివేకానంద

గురు సాయి బాలా

గురు ఆరబింద్

గురు రమణ మహర్షి

గురు యోగానంద

గురు ఛత్తంపి పురుషోత్తమ

గురు మళయాళస్వామి

గురు విద్యాప్రకాశానందగిరి

గురు చంద్రశేఖర పరమహంస

వందే గురుపరంపరా...

నన్ను “నేను” తెలుసుకోవటానికి

నన్ను “నేను” మార్పుకోవటానికి

“నేను” గా ఉండటానికి

మరియు అత్యుత్తమ జీవన విధానానికి

కావలసిన భక్తి,జ్ఞాన,కర్మ,ధర్మ సమాచారం ఒకేచోట తెలుగులో ఉచితంగా!

సాధారణంగా వేదాంతం తెలుసుకోవాలనే కోరిక వుంటుంది, కాని గ్రంథాలు అందుబాటులో లేవు. ఇంకొకరి దగ్గర గ్రంథాలు వుంటాయి, కాని జిజ్ఞాసువులకి ఎక్కడ ఉన్నవో తెలియదు. అలాగే కొన్ని లైబ్రరీ లో కొన్ని రకాల పుస్తకాలు మాత్రమే లభ్యం అవుతున్నాయి, అంతేగాక విలువైన గ్రంథాలు సరైన సంరక్షణ లేక కనుమరుగైపోతున్నాయి, కనుక మన అందరి కోసం భారత ప్రభుత్వం పురాతన ఆధ్యాత్మిక గ్రంథాలను సంరక్షించే నిమిత్తం ఎంతో శ్రమతో కంప్యూటరీకరణ ద్వారా ఒక చోట చేర్చుతూ ఆన్ లైన్ చేయటం జరిగింది. ఇటువంటి విలువైన జ్ఞాన సంపదను మరింత సులభంగా అందుబాటులోకి తీసుకురావటానికి సాయి రామ్ సేవక బృందం ఉడతా భక్తి గా ఇప్పటివరకే దాదాపు 5000 పుస్తకాలను వివిధ వర్గాలుగా విభజించి PDF(eBOOK) రూపంలో ఆన్ లైన్ లో ఉచితంగా అందించటం జరిగింది. కనుక ప్రతి ఒక్కరు ఈ సదవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకోగలరు. ఇందుకు సహాయం అందించిన **భారత ప్రభుత్వపు** వెబ్ సైట్(డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా <http://www.new.dli.ernet.in>), ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్(<https://archive.org>), గూగుల్ వెబ్ సైట్(<https://www.google.co.in>), మైక్రోసాఫ్ట్ వెబ్ సైట్(<http://www.microsoft.com>) కు మేము ఋణపడివున్నాము.అలాగే ఇటువంటి బృహత్తర కార్యక్రమానికి పెద్ద మొత్తం లో గ్రంథాలను అందించిన తిరుమల తిరుపతి దేవస్థానమునకు కూడా మనం ఋణపడివున్నాము. సాయి రామ్ సేవక బృందం కోరుకొనేది ఒక్కటి, ప్రతి ఇల్లు ఆధ్యాత్మిక జ్ఞాన గ్రంథాలతో నిండిపోవాలన్నదే మా కోరిక.

ఈ గ్రంథాలను ఉచితంగా ఆన్ లైన్ లో చదువుటకు, దిగుమతి(డౌన్లోడ్) చేసుకొనుటకు గల మార్గాలు:

- 1) **భారత ప్రభుత్వపు** వెబ్ సైట్: <http://www.new.dli.ernet.in> లేక <http://www.dli.ernet.in>
- 2) సాయి రామ్ వెబ్ సైట్: <http://www.sairealattitudemanagement.org>
- 3) సాయి రామ్ గూగుల్ సైట్: <https://sites.google.com/site/sairealattitudemanagement>
- 4) ఆర్కైవ్ వెబ్ సైట్: <https://archive.org/details/SaiRealAttitudeManagement>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞం పై గల సలహాలు,సూచనలకు సేవక బృందాన్ని సంప్రదించుటకు: sairealattitudemgt@gmail.com

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సమాచారం: <https://www.facebook.com/SaiRealAttitudeManagement>

సాయి రామ్ భక్తి,జ్ఞాన సంబంధ వీడియోలు: <https://www.youtube.com/user/sairealattitudemgt>

ఈ జ్ఞాన యజ్ఞంలో ప్రతి ఒక్కరు పాల్గొని, ఈ అవకాశాన్ని సద్వినియోగం చేసుకొని,మీరు సంతృప్తులైతే మరొక సాధకునికి, జిజ్ఞాసువులకు మార్గం చూపించగలరని ఆశిస్తున్నాము. మీరు చదువుకోవటంలో ఏమైనా ఇబ్బంది కలిగితే సేవక బృందంను సంప్రదించగలరు. ఒకవేళ మా సేవలో ఏమైన పొరపాటు వస్తే మన్నించగలరు.

ఈ గ్రంథపు భారత ప్రభుత్వ డిజిటల్ లైబ్రరీ గుర్తింపు సంఖ్య: 2030020025155

గమనిక: భక్తి,జ్ఞాన ప్రచారార్థం **ఉచితంగా** eBook రూపంలో **భారత ప్రభుత్వపు** సహాయంతో ఇవ్వడం జరిగింది. ఈ గ్రంథముపై వ్యాపార,ముద్రణ హక్కులు రచయిత,పబ్లిషర్స్ కి గలవు, కనుక వారిని సంప్రదించగలరని మనవి చేసుకొంటున్నాము.

SaiRealAttitudeManagement(SAI RAM) - సాయి నిజ వ్యక్తిత్వ నిర్వహణ(సాయి రామ్)

*** సర్వం శ్రీ సాయినాథ పాద సమర్పణమస్తు ***

భారత ప్రభుత్వపు వెబ్ సైట్ - డిజిటల్ లైబ్రరీ అఫ్ ఇండియా

<http://www.new.dli.ernet.in>

Digital Library of India: Inc. X

www.new.dli.ernet.in

Digital Library of India

Hosted by: Indian Institute of Science, Bangalore in co-operation with
CMU, IIT-H, NSF, ERNET and MCIT for the Govt. of India and 21 major participating centres.

Home Vision Mission Goals Benefits Content Selection Current Status People Funding Copyright Policy FAQ RFP

Books Journals
Newspapers
Palm-Leaves (Manuscripts)

Title:

Author:

Year: to

Subject: Any Subject

Language:

Scanning Centre: Any Centre

[Presentations and Report](#)
[Statistics Report](#)
[Status Report](#)
[Feedback](#) | [Suggestions](#) |
[Problems](#) | [Missing links or](#)
[Books](#)

Click [here](#) for PDF collection
DLI MIRROR at IUCAA Data Center PUNE

For the first time in history, the Digital Library of India is digitizing all the significant works of Mankind.

[Click Here to know More about DLI](#) ^{New!}

Books	Journals	Newspapers	Manuscripts
<ul style="list-style-type: none">Rashtrapati BhavanCMU-BooksSanskritTTD TirupathiKerala Sahitya Akademi	<ul style="list-style-type: none">INSA	<ul style="list-style-type: none">Times of IndiaIndian ExpressThe HinduDeccan HeraldEenaduVaartha	<ul style="list-style-type: none">Tamil Heritage FoundationAnnaUniversity ^{New!}

Title Beginning with.

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Author's Last Name

A	B	C	D	E	F	G	H	I	J	K	L	M	N	O	P	Q	R	S	T	U	V	W	X	Y	Z
---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---	---

Year

1850-1900	1901-1910	1911-1920	1921-1930	1931-1940	1941-1950	1951-
-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-----------	-------

Subject

Astrophysics	Biology	Chemistry	Education	Law	Mathematics	Mythology	Religion	For more subjects...
--------------	---------	-----------	-----------	-----	-------------	-----------	----------	----------------------

Language

Sanskrit	English	Bengali	Hindi	Kannada	Marathi	Tamil	Telugu	Urdu
----------	---------	---------	-------	---------	---------	-------	--------	------

అతి విశిష్టం ఈ దానం!

స్వామి వివేకానంద

“దానాలలోకెల్లా ఆధ్యాత్మిక విద్యాదానం చాలా శ్రేష్టమైంది! దాని తరువాతిది లౌకిక జ్ఞానదానం, ప్రాణదానం, అన్నదానం” అని వ్యాసమహర్షి చెప్పారు.

మన ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానం భారతదేశ హద్దులలో నిలిచి పోకూడదు. లోకమంతటినీ ఆవరించాలి! ఇలా లోకవ్యాప్తమైన ధర్మప్రచారాన్ని మన పూర్వులు చేశారు. హైందవ వేదాంతం ఎన్నడూ ఈ దేశం దాటి పోలేదని చెప్పేవారూ, మతప్రచారార్థం తొలిసారిగా, పరదేశాలకు వెళ్ళిన సన్యాసిని నేనే అని చెప్పేవారూ, తమ జాతిచరిత్ర నెరుగని వారే! ఇలాంటి సంఘటనలు ఎన్నోసార్లు జరిగాయి. అవసరమైనప్పుడల్లా, భారతీయ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానప్రవాహం వెల్లువలా లోకాన్ని ముంచెత్తుతూ వచ్చింది.

రాజకీయ ప్రచారాన్ని రణగొణధ్వనులతో, యోధులతో సాగించవచ్చు. అగ్నిని కురిపించి, కత్తిని జళిపించి, లౌకిక జ్ఞానాన్నీ సంఘనిర్మాణ విజ్ఞానాన్నీ విరివిగా ప్రచారం చేయవచ్చు. కానీ ఆధ్యాత్మిక జ్ఞానదానం కళ్ళకు కనిపించకుండా, చెవులకు వినిపించకుండా కురుస్తూ, రోజూ పువ్వుల రాసుల్ని వికసింపజేసే మంచులాగా నిశ్శబ్దంగా జరగవలసి ఉంది. భారతదేశం నిరాడంబరంగా, లోకానికి మళ్ళీ మళ్ళీ చేస్తూ వచ్చిన దానమిదే!

మిత్రులారా! నేను అవలంబించే విధానాన్ని తెలియజేస్తాను వినండి. భారతదేశంలోనూ, ఇతర దేశాల్లోనూ మన పారమార్థిక ధర్మాలను బోధించడానికి తగినవారుగా మన యువకుల్ని తయారు చేయడానికై భారతదేశంలో కొన్ని సంస్థలను నెలకొల్పాలి! ఇప్పుడు మనకు కావలసింది బలిష్ఠులు, జవసంపన్నులు, ఋజువర్తనులు, ఆత్మ విశ్వాసపరులు అయిన యువకులు. అలాంటి వారు నూరుమంది దొరికినా, ప్రపంచం పూర్తిగా పరివర్తన చెందగలుగుతుంది!!

ఇచ్చాశక్తి తక్కిన శక్తులన్నీ కన్నా బలవత్తరమైంది. అది సాక్షాత్తూ భగవంతుని దగ్గరి నుండి వచ్చేదే కాబట్టి దాని ముందు తక్కినదంతా లొంగిపోవలసిందే. నిర్మలం, బలిష్ఠం అయిన ‘ఇచ్చ’ (సంకల్పం) సర్వశక్తిమంతమైంది. దానిలో మీకు విశ్వాసం లేదా? ఉంటే మీ మతంలోని మహోన్నత ధర్మాలను ప్రపంచానికి బోధించడానికై కంకణం కట్టుకోండి. ప్రపంచం ఆ ధర్మాల కోసమై ఎదురుచూస్తోంది. అనేక శతాబ్దాలుగా ప్రజలకు క్షుద్రసిద్ధాంతాలు నేర్పడం జరిగింది. వారు వ్యర్థులని ప్రపంచమంతటా బోధలు జరిగాయి. ఎన్నో శతాబ్దాల నుండి వారు ఈ బోధనల వల్ల భయభ్రాంతులై, పశుప్రాయులైపోతున్నారు. తాము ఆత్మస్వరూపులమనే మాటను వినడానికైనా వారెన్నడూ నోచుకోలేదు. “నీచాతినీచుడిలో కూడా ఆత్మ ఉంది. అది అమృతం, పరమ పవిత్రం, సర్వశక్తిమంతం, సర్వవ్యాపకమైనది” అని వారికి ఆత్మను గురించి చెప్పండి. వారికి ఆత్మవిశ్వాసాన్ని ప్రసాదించండి. ❖

మూలం: శ్రీ రామకృష్ణ ప్రభ - ఫిబ్రవరి 2014

పాత పాటలు

టేకుమళ్ల - కామేశ్వరరావు (బి. ఏ.),

నేకరించినవి.

ఇండియా ప్రింటింగ్ వర్క్స్,

మదరాసు.

1930

ఉపోద్ఘాతము

ఈ పాఠపాటలు నా పెద్దకుమారుడగు 'తేకుమళ్ల కామేశ్వర రావు (బి. ఎ.,) కష్టపడి సేకరించినవి. అతనికి చాలకాలమునుండియు నిట్టిపాటలను, సామెతలను, కథలను, బాతీయములను (Idioms) తూర్చి యుంచుకొనుట యొక యభిమాన కార్యముగా నుండెను. ఈ పాఠపాటలలో చాలవఱకు నాతల్లిగారి నోటనుండి వ్రాసికొనెను. కొన్నిటిని విజయనగరమునందును, మరికొన్నిటిని నెల్లూరునందును సంపాదించెను.

అతను నుమారు రెండువేలకంటె నెక్కుడుగా, తెలుగు సామెతలను, లోకోక్త్యాలను సమకూర్చెను. ఇవిగాక ఆంధ్రబాతీయములు (Telugu Idioms) చాల ఉన్నవి. ఈబాతీయములు చాలాబిట్టముగ నుండును. బ్రాహ్మణులు బ్రాహ్మణేతరులు, స్త్రీలు పురుషులు మున్నగువారు మాట్లాడుచున్నప్పుడు స్వభావసిద్ధిముగాను, అనాలోచితముగాను వారి సంభాషణలయందు నాడుకచేయబడు ప్రత్యేక విలక్షణ ప్రయోగములు వీనియందు గాన్పించుచుండును. వీని నన్నిటిని సుధానించుట కితను చాలకాలము నిరాచంబరమైన పరిశ్రమ చేయవలసి వచ్చెను.

అతను సేకరించిన భాషావస్తు సముదాయములో పాఠపాటలను మాత్రము ప్రస్తుతము పుస్తకరూపమున ముద్రించి ప్రకటించినాడు. ఇందలి జోలపాటలను ప్రచురించుటకు ముఖ్యకారణము లేవనిన—

(౧) శిశుసోషణచే నెడు తలిదండ్రులగు యువతీయువకులు తమ పిల్లల నోదార్చుటకును, ఉబుసుపుచ్చుటకును, సిద్ధుర పెట్టుటకును, యీ జోలపాటలను పాడిన నెక్కువ యుపయోగముగా నుండును.

(2) ప్రస్తుతము ప్రాథమిక పాఠశాలలలో జదువుచున్న బాలురకును, బాలికలకును వాచకపుస్తకముల ననేకులు విద్యాధికులు వ్రాయుచున్నారు. అట్టి వాచక పుస్తకములలో శిశుతరగతి కుపయోగించెడు పాఠములు ముఖ్యముగా బాలగీతములు (Nursery Rhymes) రూపముగా నుండుట చాల మంచిదని అనుభవైక నేద్యమైన విషయము. కావున వాచకపుస్తకములను వ్రాసెడు యువపాఠ్యాయు లీజోలపాటల నుండి ఎలసినవాని నేర్పి తీసికొనవచ్చును.

(3) ఆంగ్లభాషీయత సర్వతో ముఖముగా నభివృద్ధిబొందుటకు జనసామాన్యమందున్న యలేఖ్యపారంపర్యవిద్య (Traditional lore) నశింపకుండ జాగ్రత పెట్టవలసియున్నది.

వైనజెప్పిన కారణములచేత నిటువంటి పాఠపాటలను పాలగీతాభిమానులు సంపాదించి ప్రచురింతురుగాక !

— శ్రీకుమార్లె అచ్యుతరావు, యం.పి., యల్. డి.

పాత పాటలు - సంగ్రహ తత్వము

ఈ పాత పాటలు స్త్రీ పురుషులు పాడేడు విధములగానే వ్రాయబడినవి. కాని సనే పదములకు లేనిపోని దీర్ఘములు హ్రస్వములు చేర్చబడియున్నవి. ఈరీతిగా నున్నగాని వాటిని పాటలుగా పాడుకొనుటకు వీలులేదు. ఇప్పుడున్న రూపములో గ్రామ్యముకూడ మిశ్రమైయున్నది. పాడుకొనుటకు పనికిరావలెనన్న ఈ రూపే యుండవలెను.

ఈ పాటలయొక్క లక్షణము ద్విపద లక్షణమునకు సరిపోవుచున్నది. కొంతకొంత భిన్నముగా నున్నను మొత్తముమీద ద్విపద లక్షణమనియే చెప్పవచ్చును. సరియైన యతులు చాలమట్టునకు గలవు. ఈనియమము లక్కడక్కడ నప్రమగుటకు కారణములు : పాడేడు స్త్రీ పురుషులు అజాగ్రత్తచే చేసిన మాన్పులు, సహజముగా నట్టి నియమములు కుదురనిచోట బలవంతముగా జొప్పించుకొందుటయు, ఈ పాటలు గ్రంథములపై లిఖింపబడినవిగానుండుటయు. మనుష్యుల జ్ఞప్తియందే యున్నవగుట చేత నిట్టిభేదములకు మరింత అనకాశము కలదుగదా.

ఈ పాటలయందు పూర్వకాలమందలి వ్యక్తిస్థితి, కుటుంబస్థితి, సంఘస్థితి, ఆచారములు, అలవాట్లు, దేశస్థితి, మొదలగునవి పెక్కు ప్రకట మగుచున్నవి.

వీటిలో కొన్నిటిభావమును తెలిసికొనుట కష్టముగానున్నది. అవి పుట్టిననాటికి నేటికిని గలిగిన భాషావిషయికమగు మార్పులే అందుకు ముఖ్యకారణము. కొన్నికొన్ని అర్థములేనిపాటలు (Nonsense Rhymes) కూడ కావచ్చును. ఈపాటలలో కొన్ని మిగుల ఆశ్చర్యకరముగను, రసవంతముగను ఉన్నవి.

ఈ పాటలను కవనము చేసినవారెవరో మనకు తెలియదు. ముందైన తెలియుననునట్టి చిన్నెలు కానరావు. జోలపాటలను, పణతిపాటలను చేసినవారు స్త్రీలే యగుదురని అందలి శిశువిషయకమగు మృదుభావములవలన స్ఫురించుచున్నది.

ఈ పాటలను తొలుత 'భారతి' లో ప్రకటింప సవకాశమిచ్చిన భారతీపత్రికాధిపతులకు నేనెంతయు కృతజ్ఞుడను.

6-1-1930 }
చెన్నపురి. }

పేకుమళ్ళ కామేశ్వర రావు.

పాత పాటలు

I. జోలపాటలు

౧

ఊ చక్క వూగదే వుయ్యాలచేరు
పా డక్క నిద్రపోడు పట్టి అబ్బాయి.

౨

విశాఖపట్నాన విసిరింది గాలి
వింజరపురేవున్న తేలింది వాడ
వర్తకుడి పేరేమి వాడ పేరేమి
వాడలో పోసిన్న దినుసు పేరేమి
వర్తకుడు అబ్బాయివాడ నా వాడ
వాడలో పోసిన్న దినుసు ముత్యాలు.

౩

ఇంతంత దీపమ్ము యిల్ల వెలుగు
ఈశ్వరుడి చందమామ జగత్తెల్ల వెలుగు
గోరంత దీపమ్ము కొండల్ల వెలుగు
గోపాలకృష్ణమ్ము మందల్ల వెలుగు

మాడంతదీపమ్ము మేడలకు వెలుగు
మారాజు అబ్బాయి మాకళ్ల వెలుగు.

౪

సూర్యుడు చంద్రుడు అన్నదమ్ముల్లు
సూటిగుఱ్ఱాలెక్కి జూదమాడేరు
అబ్బాయి తమ్ముడు అన్నదమ్ముల్లు
లక్కపానా లెక్కి లెక్క రాసేరు.

౫

ఏటిగట్టూమీద సంధ్యల్లు వార్చు
ఎఱిన్ని చినవాడు ఎవరి అబ్బాయి
నాగగంధపు చెవులపోగు లున్నాయి
నా మేసలల్లుడు రార అబ్బాయి!

౬

ఏటిగట్టూమీద కరివేపచెట్టు
గాలివానవచ్చి కొమ్మ లల్లాడె
కొమ్మలల్లాడనే గొలుసు లల్లాడె
కొనికొన్ని ముత్యాలచేరు లల్లాడె
ఆచెట్లపైనుండి అబ్బాయిరాగ
బంగారుతలపాగ చెంగు లల్లాడె.

౭

ఏవాడ వెళ్లేవు నీవు అబ్బాయి
ఎవ్వరు కట్టేరు మువ్వలుకాళ్ల

కలవారిపట్టాని గారాములాని
కంచారి కట్టేడె కంచుమువ్వలు
తనతోడి పట్టాని తనకు ముద్దాని
అన్నయ్య కట్టేడె వెండిమువ్వలు.

౨

చిక్కుడు పువ్వెరుపు చిలకము క్కెరుపు
చిగురెరుపు చింతల్ల దోరపం డెరుపు
రక్కినపండ్లెరుపు రాగిచెం బెరుపు
రాచవారిళ్లలో మాణిక్య మెరుపు
తాయెరుపు అమ్మాయి లెనవారిలోన.

౩

ఏనుగు యెక్కియ్యె ఓరాజురాగ
ఏకదివాణమ్ము యెవరి లోగీలి
పల్లకి ఎక్కియ్యె ఓరాజు రాగ
బంగారు తలుపుల్లి యెవరి లోగీలి
అందలా లెక్కియ్యె ఓరాజు రాగ
అద్దాలతలుపుల్లి యెవరి లోగీలి
ఏనుగ యెక్కియ్యె అబ్బాయిరాగ
ఏకదివాణమ్ము వదినె లోగీలి
పల్లకియెక్కియ్యె అబ్బాయిరాగ
బంగారుతలుపుల్లి వదినె లోగీలి

అందలా లెక్కియ్యె అబ్బాయిరాగ
అద్దాలతలుపుల్లి వదినె లోగీలి.

౧౦

గంధమ్ము తీసిన్న సాన చల్లన్న
సభలోన అబ్బాయిమాట చల్లన్న
ఇండ్నాన తీసిన్న నీళ్లు చల్లన్న
ఇంట్లోన అమ్మాయి కడుపు చల్లన్న

౧౧

గోపాలకృష్ణమ్ము పెళ్లయ్యెనాడు
గోరింట పూచింది కొమ్మలేకుండ
మాయింటి అబ్బాయి పెళ్లయ్యెనాడు
మల్లెలు పూచేయి మొగ్గలేకుండ.

౧౨

ఉయ్యాలలో బాల వుగ్గు కేడిస్తే
ఉత్తమా యేళోద పూచి వుగ్గొయ్యి
పల్లకీలో బాల పాలకేడుస్తే
బలభద్ర మాలక్కి పాడి పాలొయ్యి
ఏటిక్కికాలూవ యెంతదూరమ్ము
యెత్తిపెంచినతల్లి కెంత మోహమ్ము
కాలువ నీళ్లన్ని కడుసముద్ర మాయె
కడలేనిమోహమే కన్నతల్లికి.

౧౩

ఊరిక్కి ఉద్యోగరాజు వచ్చేడు
విడిమట్టు చూపండి విందు నాయిల్లు
ఊరిక్కి ఉద్యోగరాజు అబ్బాయి
విడిమట్టు నీయిల్లు విందు నాయిల్లు.

౧౪

ఆటల్లు పాటల్లు అత్తవారింట
అతి రాచచిటిపనులు అమ్మగారింట.

౧౫

తోటాకూరా చెట్టెయ్యవలెను
దొగ్గలి పెరిగింది దొడ్డిముందార
రాచాయింకా కన్నెయ్యవలెను
అబ్బాయియింటికే వచ్చింది కన్నె.

౧౬

చిక్కుడాకూమీద చిలక వాలింది
చిల కెక్కి ఓరాజు చిక్కివున్నాడు
అరిటాకూమీద హంస వాలింది
హం సెక్కి ఓరాజు అమిరివున్నాడు
కొబ్బరాకూమీద గోర వాలింది
గోరెక్కి ఓరాజు కోరివున్నాడు
మామిడాకూమీద మంచు వాలింది
మం చెక్కి ఓరాజు పొంచివున్నాడు

గుమ్మడాకూమీద గువ్వ వాలింది
 గువ్వెక్కి ఓరాజు గూఱొగ్గినాడు
 చిక్కుడాకూమీద చిలుకలబ్బాయి
 చిలకెక్కి అమ్మాయి చిక్కివున్నాది
 అరిటాకూమీద హంసలబ్బాయి
 హం సెక్కి అమ్మాయి అమిరివున్నాది
 కొబ్బరాకూమీద గోర అబ్బాయి
 గో రెక్కిఅమ్మాయి గోరివున్నాది
 మామిడాకూ మీద మంచు అబ్బాయి
 మం చెక్కి అమ్మాయి పొంచివున్నాది
 గుమ్మడాకూమీద గువ్వ అబ్బాయి
 గువ్వెక్కి- అమ్మాయి గూ ఱొగ్గినాది.

౧౭

వేసంగికాలాన ఓ పెళ్లికొడకా,
 వేపతోరణాల నీడనే రమ్మి
 మాయింటి అబ్బాయి పెళ్లయ్యెనాడు
 మామిడితోరణాలు మరి దూరిరమ్మి.

౧౮

దేవుడీగుళ్లోను దేవు డాడేని
 దేవేంద్రనభలోన జూద మాడేని
 పరమేశ్వరుడు గుళ్లోను పాము లాడేని
 పణతి నా నట్టింట బాల లాడేని.

౧౯

పిల్లి పిల్లి పిల్లి పిల్లలకుతల్లీ
పల్లెరుముళ్లలో పాలిచ్చిపోవె
పిల్లలికి పాలోసి పల్లెలకు బంపి
అబ్బాయికి పాలోసి ఆడుకో బంపు.

౨౦

వీధి నెందరు వున్న విసర దేగాలి
రచ్చ నెందరువున్న రాదమ్మ వాన
నా చిన్న అబ్బాయి వీధి నిలుచుంటే
ముగిలిపువ్వులగాలి ముత్యాలవాన.

౨౧

చిలక లాడేనమ్మ హంస లాడేని
పావురా లాడేని పందిళ్లలోన
చిలక నాలబ్బాయి హంస అమ్మాయి
పావురం కుఱ్ఱవాడు పందిళ్లలోన.

౨౨

పిల్లెమ్మకన్నులు బీరపువ్వులు
అబ్బాయికన్నులు కలువరేకులు
కలువరేకులవంటి నీ కన్నులాకు
కాటుకలు పెట్టితే నీకు అందమ్మ.

౨౩

ఏడవకు ఏడవకు వెట్టినాతండ్రి
 ఏడిస్తే నీకళ్ల నీరు కారేని
 నీళ్లును కారి తే నేచూడలేను
 పాలై నకారవే బంగారుకళ్ల.

౨౪

చింతచెట్టుకింద చిటిబొమ్మరిళ్ళు
 వాటికీ వాకిళ్ళు బోరుతలుపులు
 బోరుతలుపులకింద పొందైనమేడ
 ఆమేడనున్నాయి యిద్దరుహంసలు—ఆమెడ.
 ఆయిద్దరు హంసలు పేరేమిపేరు—ఆయిద్దరు.
 రాచిలకలబ్బాయి రంభలమ్మాయి-రాచిలక.
 చిలకలకు చెలికాడు తానులబ్బాయి-చిలకలకు.
 హంసలకు చెలికత్తె తాను అమ్మాయి.

౨౫

అబ్బాయిమామల్లు యెటువంటివారు
 చెవికిచెవికి బారెడేసి పోగుల్లవారు—చెవికి.
 అంచుపంచెలవారు అంగీలవారు—అంచు.
 పట్టుపంచెలవారు పాగాలవారు—పట్టు.
 పెసరకాయలవంటి పెదిమెల్లవారు—పెసర.
 కందికాయలవంటి కనుబొమలవారు—కంది.
 మిరపకాయలవంటి మీసాలవారు—మిరప.
 వారు మా అబ్బాయి మేనమామల్లు.

౨౩

తామలపాకులమీద లేకల్లువాసి
తమ్ము డంపినాడె తనముద్దుమాట
తనముద్దుమా లొకటి దబ్బపండ్లొకటి
“నాచిన్నతమ్ముడు రార అబ్బాయి.”

౨౪

గోరింటపువువంటి కొడుకు నెత్తుకొని
బాలింత నచ్చించి బావినీళ్లకు
ఏదేది బాలింత ఎంత చక్కందా
మా చిన్ని పట్టుచీర మణవలకు పసుపు
కళ్ళదీ కాటుక పళ్ళదీ యెరుపు
మావాడ బాలింత అబ్బాయితల్లి.

౨౫

తూర్పున్న అబ్బాయి యిల్లుకట్టేడు
దూలాలుమోసేరు దూదిపరుపుల్ల
పడమటను అబ్బాయి యిల్లుకట్టేడు
పట్టెల్లు మోసేరు పాలకావిళ్ళ
దక్షిణాన్న అబ్బాయి యిల్లుకట్టేడు
దండెల్లు మోసేరు ధనముపెట్టెల్ల
ఉత్తరాస అబ్బాయి యిల్లుకట్టేడు.

...

...

...

౨౯

తాతల్లు గట్టిన్న ధర్మశాలల్లు
 అవ్వల్లు అలికిన అరుగుల్లమీద
 ముత్తవ్వలు పెట్టిన ముగ్గుల్లమీద
 కూచోర అబ్బాయి కుదిమట్టుగాను—కూ.
 ఊచవే అమ్మాయి పుయ్యాలచేరు—ఊచవే.
 పాడవే అమ్మాయి బలగమందర్ని—పాడవే.
 ధరణిచే రట్టుకొని తనవార్ని పాడె—ధరణి.
 భూమిచేరట్టుకొని పుత్రుణ్ణి పాడె.

౩౦

ఊరీముందర డేర లెవ్వరివి
 ఉత్తమా బిరుదుల్ల రా జెవ్వరమ్మ
 ఊరీముందర డేరల్లుమావి
 ఉత్తమా బిరుదుల్ల రాజు అబ్బాయి.

౩౧

ఆయిఆయిఆయి ఆపదలుగాయి
 చిన్నవాళ్ళనుకాయి శ్రీ వెంకటేశ
 గాయిగాయిగాయి ఏదమ్మగాయి
 అంగళ్ల ఆడేటి అబ్బాయిని గాయి
 పోలేరమ్మా పొత్తుళ్ళుగాయి
 పొత్తుళ్ల నాడేటి అబ్బాయి గాయి.

32

చిన్నారిపాచికలు నూవిలోగిళ్లు
చిన్నబాలా ఆడు చినబాలలతోడి
బంగారు పాచికలు నూవిలోగిళ్లు
బాలలాడేరు మా అబ్బాయి తోడి.

33

కోటంత దేవుడికి మేటంతపత్రి
బ్రహ్మంత ఆయుస్సు నీకు నా బాబు.

34

జోలల్లుపాడితే జొన్నల్లుపండు
జోలలకు జొనబువ్వ నీకు వరిబువ్వ
ఏడ్చేటి అబ్బాయికి యెఱ్ఱావుపాలు
నాచిన్న అబ్బాయికి నల్లావుపాలు.

35

అబ్బిని కొట్టినకొట్టు పూరెల్ల రట్టు
తేరే మా అబ్బాయికి ముత్యాలబొట్టు
ముత్యాలబొట్టుకీ మూడురేకల్లు
రత్నాలబొట్టుకీ రావిరేకల్లు
వజ్రాలుస్థాపించినవారి మామల్లు
మాణిక్యాలు సాపించిన వారి బాబుల్లు.

3౬

అబ్బినికొట్టినకొట్టు పూరెల్ల రట్టు
 తేరే మా అబ్బాయికి తేనెగాజుల్లు
 ముత్యాలబాటెట్టి పట్టుచీరగట్టి
 ముద్దువచ్చింది మా అబ్బాయిమోము—ముద్దు.
 అద్దమెతోచింది వద్దనూమలకు—అద్దమై.
 మేలిమై తోచింది మేననూమలకు—మేలి.
 మేననూమలముద్దు మేలిస్కిముష్టి—మేన.
 తాతలకు తనచిట్టి అబ్బాయిముద్దు

3౭

చిట్టి నాఅబ్బాయి చిరుమొగము చూచి
 సిగ్గుపడి చంద్రూడు పొడవజాలాడు.

3౮

ముద్దుల్లు ముద్దుల్లు ముచ్చికాయల్లు
 అమ్మాయి ముద్దుల్లు గచ్చ కాయల్లు.

—

II. ఆట పాటలు

౩౯

గుడుగుడుగుంచం గుండారాగం
పాములపట్నం పడగారాగం
అత్తారిచెవులో ముత్యాలేస్తే
బయటికి రావే సందకొక్కా.

౪౦

కొంగకొంగ గోళ్ళు
రంగడిచేతి రాళ్ళు
నాచేతి పూలు.

౪౧

ఏనుగమ్మా ఏనుగు
ఏవూరెల్నిం దేనుగు
మావూరొచ్చిం దేనుగు
మంచినేళ్ళు తాగిం దేనుగు.

...

...

...

౪౨

చెమ్మచెక్క- చారడేసి మొగ్గ
అట్లు పొయ్యంగ ఆరించంగ
ముత్యాల చెమ్మచెక్క- ముగ్గు లెయ్యంగ
గిత్నాలచెమ్మచెక్క- రంగు లెయ్యంగ.

౪ థై

బావాబావా పన్నీరు
 బావను పట్టుక తన్నేరు
 వీధివీధి తిప్పేరు
 వీసెడు గుడ్డులు గుడ్డేరు
 పట్టినంచం వేసేరు
 పాతకగుడ్డులు గుడ్డేరు
 నులకమంచం వేసేరు
 నూగుగుడ్డులు గుడ్డేరు.

III. ప ణ తి పాటలు

౪౪

చుట్టు చక్కందమ్మ చక్కిలపుచుట్టు
చూలింత చక్కంది ఓరాచదేవి!

పండు చక్కందమ్మ పనసయ్యపండు
దొలింత చక్కంది ఓరాచదేవి!

ఆకు చక్కందమ్మ తామలపాకు
అయిదువ చక్కంది ఓరాచదేవి?

కొమ్మ చక్కందమ్మ గోరింటకొమ్మ
కొమ్మరాలు చక్కంది ఓరాచదేవి!

పోక చక్కందమ్మ బొబ్బిల్లి పోక
బోగపుది చక్కంది ఓరాచదేవి!

౪౫

ఓయిఓయిఓయి ఓకాపు పిల్ల!

తాటిమేకచల్ల తాగడే గొల్ల

నిన్న మొన్నటిచల్ల నేటిక్కి పుల్ల

కన్నాన్ని తిప్పింది కమ్మని చల్ల.

౪౬

చిలకల్లు చిలకల్లు అందురే కాని

చిలకలకు రూపేమి పలుకులే కాని

హంసల్లు హంసల్లు అందురే కాని

హంసలకు రూపేమి ఆటలే కాని

పార్వాలు పార్వాలు అందురేకాని
 పార్వాలకురూపేమి పాటలేకాని
 కోయిల్లు కోయిల్లు అందురే కాని
 కోయిలకు రూపేమి ఘోషలే కాని
 చిలుకల్లు మాయంటి చిన్నకోడల్లు
 హంసల్లు మాయంటి అడపడుచుల్లు
 పార్వాలు మాయంటి బాలపాపల్లు
 కోయిల్లు మాయంటి కొత్తకోడళ్లు

౪౭

వండారారమ్మ వడక వంటల్లు
 వల్లభుడు అబ్బాయికి వడుగు మాయంట
 కట్టా రారమ్మ కలవతోరణాలు
 కాముడి అబ్బాయి కళ్యాణ మానీ
 పెట్టా రారమ్మ పెళ్లిముగ్గుల్లు
 పెంపుడు అబ్బాయికి పెళ్లి మాయంట
 తియ్యా రారమ్మ చిప్పగంధాలు
 శ్రీలక్ష్మీ అమ్మాయికి సీమంత మనిరి
 పుయ్యారారమ్మ పురిటిగోడల్లు
 పుణ్యశాలి సీతమ్మకి పురుడు మాయంట..

౪౮

చింతచెట్టుకింద చికిలింతగడ్డి
 మెయ్యదుగ మాఆవు పెయ్యల్ల కానీ

అవుపాలు తెచ్చి పరమాన్నం వండి
కుడువదుగ మాఅమ్మి కూతుళ్ళకాసి.

౪౯

సీలాటిరేవంత నిగ్గుతేలింది
ఏచేడే కడిగింది యీచాయపసుపు
పచ్చిపసుపు బావల్ల మరద లాడింది
అణుప్పసుపు అన్నల్లచెల్లె లాడింది
కొట్టుపసుపు కొనూళ్ళ తల్లి యాడింది
కోమాళ్ళ తల్లియే తాను గోపమ్మ
గొంతియాడిన పసుపు గోవపూచాయ
అన్నల్ల చెల్లెలే తాను అమ్మాయి
అతివె ఆడినపసుపు అవపూ చాయ
బావల్ల మరదలే తాను అమ్మాయి
పొలిత ఆడినపసుపు బంగారుచాయ.

IV. ప్ర కీర్ణములు

౫౦

దంపుదంపనగానె దంపెంతసేపు
ధాన్యరాసులమీద చెయి వేసినట్లు
వంటవంటనగానె నం తెంతసేపు
వది నెళ్ళుమరదళ్ళు వాదించినట్లు.

౫౧

అత్తపోసినగంజి సత్తూవలేదు
అల్లూడు సిరిపురపు గట్టెక్కలేడు.

౫౨

కోటీవేలా ధనమైన చాలు
గోపికృష్ణుడివంటి కొడుకైన చాలు
లక్షావేలా ధనమైన చాలు
లక్ష్మణదేవరవంటి తమ్ముడైన చాలు.

౫౩

విశాఖపట్నాన వీధిగుమ్మాన
వింతరాచకొడుకు బంతులాడేడు
బంతి వెల్లి పాలకొండసభలోన పడితే
యిది యెవరిబంతనీ వివరించె రాజు
గోలకొండవారిదే గొలుసుల్ల బంతి
పాలకొండవారిదే పచ్చల్ల బంతి

శ్రీకాకుళమువారిదే చిత్రాల బంతి
నెల్లూరివారిదే నీటైన బంతి
బొబ్బిలివారిదే బంగారుబంతి.

౫౪

ఓయిఓయిఓయి వడ్డాదిరాజు
పొడిచి గలిచినరాజు బొబ్బిలిరాజు
బొబ్బిలి పొడుగాయె కిమిడి కిందాయె
మాడుగులు మనకాయె మళ్ళమీ రాజా.

౫౫

సరసన్న పేటలో భాగోతులాట
రాజు కూర్చున్నది రత్నాలపేట
పేటకిందున్నది వరహాలమూట
అమూట మాకిస్తై నూమంచిమాట.

౫౬

కొయ్యతోటాకూర కొయ్యకా చెడెను
కొండంతకాపురం కొండేల చెడెను.

౫౭

చిచ్చెమ్మ చినగాలి పెట్టు పెనిగాలి
అయోధ్యపేటల్లా అణగనే గాలి.

౫౮

చలిక వెరిచినట్టు పులిక నే వెరున
ఆలికి వెరిచినట్టు అమ్మకీ వెరువ.

౫౯

పాటల్ల పచ్చడి రాగాలబుట్ట
నితైకయ్యెలమూరి మొగుణ్ణి పాడించి.

౬౦

కొనుకుల కనినవాళ్ళ కనుసేమి కనుపు
కులముద్ధరించసే కొను కేమి కొనుకు.

౬౧

పిడికెను విత్తనాలు మడికెల్ల జాలు
వక్కడే కొడుకైన నంశానజాలు.

౬౨

కొత్తచింతాపంను గోనెల్ల చివుకు
గొఱ్ఱాలివస్త్రాలు పెట్టెల్ల చివుకు
దేవదారుచెక్క చెట్టున్న చివుకు
దేవూడివస్త్రాలు గుళ్ళోనుచివుకు
రావిచెట్టు చెక్క రంపాన చివుకు
రంభచక్కాదనము దుఃఖాన చివుకు.

౬౩

నాచేతిరోకల్లు నల్లరోకల్లు
నే పాడిన అన్నల్లు రామలక్ష్మణులు

రామలక్ష్మణులార రక్షపతులార
మీరెక్కు గుఱ్ఱాలు నీలమేఘాలు
మీచేతికత్తులు చంద్రాయుధాలు

...

...

...

౩౪

ఎవ్వరే చుట్టాలు యెవరు పక్కాలు
ఎవ్వరే మాపాల కలిగియున్నారు
మాపాల శ్రీవేంకటప్ప పుండగను
మనసులో చింతేల మరిభయములేల.

౩౫

సింహాద్రి అప్పన్న గుళ్ళముందార
పడ్డారె గొడ్డాళ్ళు ప్రాణచారమ్ము
ఎందూకు పడ్డారు యేలపడ్డారు
సంతానమియ్యమని చాలపడ్డారు-సంతాన.
బిడ్డల నియ్యమని ప్రియముపడ్డారు - బిడ్డల.
కొమాళ్ళ నియ్యమని కోరిపడ్డారు - కొమాళ్ళ.
సింహాద్రి అప్పన్న కేమి లంచమ్ము
గుడిదిరుగువస్త్రము గుమ్మాశివండు
దాగళ్ళనడపప్పు చండుబెల్లాలు.